

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspedijer (v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2).

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 180.

V Ljubljani, v sredo 8. avgusta 1894.

Letnik XXII.

Razni glasovi o češko-slov. kat. shodu.

Praga dne 3. avg.

Casopisom je bilo gotovo všeč, da jim je sedaj v ti vroči, političnih novic prazni dobi prišel na pomoč češki kat. shod. Vsi vprek so zato z veliko vnemo poročali o njem in temu pristavljali svoja bolj ali manj srečna modrovanja; na tem temelju so si pa po razncvrstnih pivnicah in kavarnah zasebni politiki preganjali vročino in — dolgčas. Neki posebno duhovit pesnik je celo shodu v Brno poslal brzoglavni pozdrav teh-le besedah: „Sjezde! Smečka Najšlu — Fanatizmem! spitá, Obce nam vladnout, — Jak kdyš Jezuita“ (Propalica Neuschl fanatizma pijan nam hoče vladati, kakor nekaj jezuit). Poleg dr. Neuschla so napadali vzlasti prof. Vlka. „Lidove Novine“ ga imenujejo „najmlajšega katolika“. „Narodni Listi“ so se s posebno vnemo lotili grofa Serenyi-ja in Schönborna. Ti dve imeni sta jim porok, da je imel shod jedino le namen delati za — koalicio. Mimogrede naj omenjam, da se koalicio niti z jedno besedo ni omenjala, da pa je ves shod kazal toliko odločnosti in samozvesti, da bi se pač kaj drugoga dalo sklepati iz tega. Zato pa Prager Tagblatt ravno narobe zabavlja shodu, češ da je samo hujskal, priporočujoč „Matico šolsko“, povdarjajoč potrebo čeških šol za otroke, obsojajoč kapitalizem in liberalizem in da ni kar nič sklepal — v koalicijskem duhu, kar bi bil imel biti jedini njegov namen. Sedaj pa veruj kedo takemu časopisju, če moreš.

„Narodni Listi“ so sicer priznavali, da se je shod vršil res sijajno, toda ostal bo po njihovih mislih brez vspeha, ker se ga je vdeležilo skoraj samo duhovstvo, ki pa v svojem srcu misli drugače, nego se je ondi pokazalo.

Nekako podobno sodi tudi praška „Politik“, dokazujoč, da je češko ljudstvo spricalo s svojo odsotnostjo, da se ne da izvabiti na jednostransko pot, temveč da trdno stoji na temelju češke narodnosti. Katoliška ideja je temu listu jednostranska, narodnost mu je jedina podlaga javnemu življenju. Vsak po svoje!

Socijalistični listi se za shod ne menijo. „Socialni demokrát“ z dne 4. avg. ga niti z jedno besedo ne omenja; saj bi ga moral pohvaliti kot svojega soboritelja za delavske pravice. Toda shod je bil „katolišk“ in tako je hvala — nemogoča.

Konečno naj še omenjam, kakšne se je iznebil „Brünnner Tagblatt“. Ta židovski listič je resno pozivljaval vdeležence kat. shoda, naj ne bodejo tako nesramni, da bi tisti dan, ko ponesó k pogrebu umrlega župana Winterhollerja, sedeli pri banketu. Njegov poziv je ostal žalibog brezvspešen in zato bo imel lepo priložnost po pravici zabavljati Čehom, kako nestrpni in surovi da so.

Pregledujoč te razncvrstne časnikarske ocene smo trdno prepričani, da se bodo precej preje pozabile, nego resnice izražene na 1. češkem kat. shodu. Zato ne vznemirjajo ni nas, ni vrlih shodovalcev.

Dostav ek: Značilno se nam zdi dodati tudi, kaj je pisal „Slov. Narod“ o češko-slovanskem katoliškem shodu. Pisava ta razodeva duha, ki se kaže v listu. V št. 173. piše: Včeraj se je sešel v Brnu prvi češki katoliški shod. Kakor drugod, tako so tudi na Češkem narodovi navidezni prijatelji in prikriti sovražniki utihotali v narodovo gnezdo kukavično jajce, iz katerega se je izvalila internacionalna klerikalna stranka, kateri je narodnost poganstvo. Ta stranka je priredila katoliški shod in da se ga ni upala prirediti v središču vsega naroda, v zlati Pragi, ampak v Brnu, to je dokaz, da ta izključno duhov-

niška stranka nima nobene zaslembe v narodu. Tega shoda se oficijelno ni udeležila nobena češka narodna stranka, niti mladočeška niti staročeška, niti ljudska stranka, na njem se torej snidejo internacionalni duhovniki in kosmopolitski aristokrati. Jedini uspeh, kateri zamore imeti ta shod, je, da bodo udeležniki uprizorili veliko agitacijo za svoje narodu kot takemu pogubne ideje, opravili pa ne bodo nič, ker je češki narod razsoden in izobražen. Na ta shod so šli tudi nekateri slovenski gospodje, ki pa nimajo nikakega mandata govoriti v imenu vsega naroda ali kake stranke.

V št. 175. pravi: Češki katoliški ali, bolje rečeno, duhovniški shod v Brnu je mej drugimi resolucijami vzprejel tudi jedno, s katero se je izrekel za splošno volilno pravico pótom delavskih zbornic. To je menda največ, kar je katoliško-konservativna stranka pripravljena dovoliti delavcem in tako si misli splošno volilno pravico najbrž tudi gospod Fran Povše, samo da tega neče odkrito povedati.

V št. 178. završuje svoje poročilo o kat. shodu tako-le: Prvi češki katoliški shod, ki se je vršil v Brnu, se je zaključil že 1. t. m., a nekatere zanimivosti so prišle šele pozneje v liste. Shod je, kakor je pri takih prilikah navada, vsprejel seveda soglasno celo vrsto resolucij, s katerimi so udeležniki dokumentovali, da soglašajo s principi znanega mejnarodnega klerikalnega programa, ki pa se je v posamičnostih prikrojil, kakor je primerno za češki narod. V tem oziru je torej nepotrebno še kaj govoriti. Le dve podrobnosti naj zabeležimo. V šolskem odseku se je kakor doslej vedno zahtevalo, da bodi duhovščina neodvisni gospodar šole, priznala pa se je državi pravica, da si v šoli zagotovi svoje pravice. To je že korak k boljemu, četudi je simptomatičnega pomena. Drugo, kar je vredno omeniti, je to, da je grof Chotek v navdušenem govoru za-

LISTEK

Sub rosa.

(Piše Nikolaj Kirivejevič).

II. Čast.

Doline z rodovitnimi polji in pestrimi mesti v sredi belih vasij, brda z zelenimi trtami, goré z mogočnimi gozdovi, to vam je bil Jasni svet. Krasna je bila ta dežela in vredna svojih gospodarjev! Bili so to krepki in čvrsti ljudje, na njih telesu je še cvetla bujna prvotnost. Zakoni, pisani z debelimi črkami na medenih ploščah, kazali so jim pot javnega življenja, a v vedno odprtih svetiščih so jim blažili duše sveti in modri učitelji. Strogi zakoni države in vere so vklepili naravo v vezi vzornega življenja. Po ljutem boju je zmogel človeški razum! Vzorno življenje se je razvilo do tako popolne stopinje, da so se ljudje kosali, kedo more vestnejše izpolnjevati svoje dolžnosti do države in duše. Sami so se nazivali častniki.

Mladi vladar Jasnega sveta se je napravljaval na običajno sedemletno potovanje. Glasni rogovi in bobni so javljali to po vsej deželi in v množicah so prihajali ljudje v glavno mesto, posloviti se od ljubljeneega vladarja.

Pred svojim odhodom zbere ta najimenitnejše častnike in se posvetuje z njimi, kako naj vredni

državo za čas svoje odsotnosti. Tu se vzdigne duh narave še jedenkrat z vso svojo močjo in obsede častiljivega starčka. Vse prešine groza, ko vstane ta s sivo brado, segajočo do pasa, v zboru in začne: „Menim, nikogar ni v državi, ki bi mi bil enak po letih, časti in izkušenosti! Poslušajte torej moj svet! Naravo smo vkovali v tesne okove, nikoli se več ne reši teh! Moč časti se je vtrdila in misel vseh je čast. Kdo je, ki bi hotel oskruniti svojo čast? Rotim ga pri svetih zakonih državne vere, naj se javi! Vse je tiho. Nikdo se ne gane! Veličastno nadaljuje starček s povzdignenim glasom: „Čujte in strmite, to je moč časti! Čast sama vladaj, ona nam bodi zakon, ona svetišče!“ Zahrumi vsa skupščina, zavriska pred poslopjem veselo ljudstvo: „Čast, le čast vladaj!“ Vse je zadovoljno z nasvetom starčka, zadovoljen je tudi vladar. Kakor pijane hité množice trgat plošče z zidov in zapirat svetišča.

S petjem in godbo spremljajo vladarja do meje. Vsa srca plavajo v najčistšem veselju. Vladar prekoraci mejo, ljudstvo se vrne. Napočila je vlada časti!

Preteklo je sedem let. Vladar Jasnega sveta se vrača s potovanja. Zalostna vrnitev! Malokdo se zmeni zanj. „Kje sem?“ čudi se vladar dospelši na domača tla. „Ali je to Jasni svet, dežela časti? Ni mogoče! Vse izpremenjeno! Bohotna polja so puščave,

po vinskih brdih raste trnje in grmovje, kjer so se dvigale prej gozdne gore, strmé zdaj gole skale! Se je naselil tukaj tuj rod? Te slabotne in medle postave!“ Hipoma pristopi duh vzornega življenja v podobi sivga puščavnika: „Da, to je Jasni svet! A tu ni več jasno, vse je temno in oblačno! Močan si bil prej vladar, a zdaj si slab! Oslepil te je duh narave! Zakaj nisi vedel, da sovraži narava vzore? Dal si odpraviti medene plošče, dal si zapreti svetišča in vrnil naravi svobodo. Kadar si zajezil potok, deroč s strmih gor, ne nehaj mu vrtrjevati jeza; kajti s trinajstkrat večjo silo se vrže v nižavo in trinajstkrat več vniči, ako se osvobodi! Čuj, tu je narava! Idi z menoj! Duh narave se je poročil s častjo in rodil ž njo devet in devetdeset hčera! Te se bojujejo druga z drugo, le te so izpremenile Jasni svet!“ Gresta. Sivi puščavnik vodi vladarja po Jasnem svetu in mu razkazuje nedoumne izpremembe: „Glej, tu se joka revna ženska s kôpo otrok. Kaj je krivo te bede? Njih oče je razžalil svojega prijatelja in tako oskrnil njega čast. Biti si je moral z njim in padel v boju. Tam vidiš mlado vdovo! Takoj po poroki se je izvedelo, da je nje mož zavedel soprogo svojega brata. Ustrelil se je, da je rešil čast družini! Oni mladi človek je umoril svojega očeta in se polastil njega bogastva. Razdelil je pol premoženja sodnikom in revežem ter tako rešil svojo čast. Veliko čast in znaten ugled uživa ta mož, dasi brez-

3/4 6 h. 7

hteval, naj se tudi severnim Slovanom dovoli slovanska liturgija. To so se morali spogledovati na shodu navzoči latinizatorji!

Tako je pisal torej „Narod“ o češko-slovanskem kat. shodu, ki je med drugim tudi odločno dvigal svoj glas za narodne pravice, za podpore „Matice šolske“, ter se je v socialnem oziru postavil na stališče krščansko-socialno.

Et meminisse juvat!

Volilna reforma.

V.

S pojmom moderne inteligence se ne strinja vedno in povsod naravni razum, misel za resnico in pravico, zdrava in trezna razsodnost, jeklen značaj in neupogljiva volja, kakeršne lepe človeške lastnosti nahajamo zastopane tudi pod slamnatimi strehami v gorskih zakotjih ter jih v mnogih mestih le redko srečujemo. Sicer pa pogledjmo naša kranjska mesta, ali niso izvzemši Ljubljano, le veliko vasi, o katerih še vedno velja beseda staroste deželnega zbora, da meščanov ni doma, ako gredo kmetje na polje! To pač dokazuje, da imajo naša mesta večinoma iste koristi, kakor kmetiški poljedelci. Dandanes se je sicer v narodnem oziru ta stara krivica z večine poravnala, kajti nekdanji nemškutarčki so se ali prelevili ali poskrili, in v gospodarskem oziru med narodnimi poslanci ni one zevajoče razlike, kakor prejšnja leta med „ustavoverci“ in narodnjaki.

In kaj so liberalne stranke naredile iz gospodskih zbornic ali senatov? V teh zbornicah bi morali sedeti najboljši in najvrednejši, v resnici plemeniti možje, ki so zagotovilo mirnega razvoja in napredka v gospodarskem in pravem pogledu, možje katerih ni treba še le iskati v volilni borbi. In kaj vidimo? Ako se zbornica velikašev ne ukloni povelju mogočnih ministrov, preté jej s politično smrtjo, na vladarja pritiskajo, da imenuje toliko novih članov, kolikor jih treba za liberalno večino. Vladar pa večkrat ne more odločevati po svojem prepričanju in vesti, ker sicer si nakoplje na glavo tajne nasprotnike, ki mu napravljajo velike zapreke.

Vladar ima sicer pravico, da razpusti zbornico in razpiše nove volitve, toda liberalne stranke niso izbirčne v sredstvih in s pritiskom zagotove si novo večino. In sedaj vladarju ne preostaja drugega, kakor da ali še enkrat poskusi z volitvami ali pa se mora udati in skoraj svoje bivše svetovalce prositi, da še ostanejo. V znak svoje milosti in „zupanja“ imenuje toliko novih članov v prvo zbornico, kolikor jih vlada potrebuje za svojo večino. Tako se večkrat dogaja, da vladar ne more izvrševati prosto in neomejeno svoje oblasti, temveč po želji svojih ministrov. On ne voli, ampak njegovi ministri izbirajo, oziroma stranke, ki so na krmilu. Ako pa slučajno pridejo do vlade nasprotnega mišljenja možje, ponavlja se zopet ista igra, kazalo na uri pomika se naprej ali nazaj in tako se polomi ves stroj. Prva zbornica postane „žoga“ močnih strank, ki se vrste ob krmilu na državni ladiji; oni faktor ustavnega življenja, ki bi moral po svojem

poklicu pomirjevati in uglašati šumeče valove političnih bojov, postane s časom Avgijev hlev, kjer se zbira in seseda „pékelj“ strankarskih borb, koder more pometati le smrt. Dokazov tej trditvi bi mogli navesti mnogo iz novejšje zgodovine italijanske. Isto je poskušal nedavno na Ogerskem g. Wekerle, a mu je izpodletelo ob trdni volji presvetlega vladarja.

Sklepi brnskega katol. shoda.

A. Šola.

I. Verska šola.

Na prvem katoliškem shodu češkega naroda v Brnu dne 30. in 31. julija in dne 1. avgusta 1894 zbrani katoliki izjavljamo z ozirom na to, da je po zdravi pameti in po pravi katoliški veri človeško življenje na zemlji le priprava za večno življenje z Bogom in mora vsaka vzgoja imeti ta končni smoter, nadalje z ozirom na to, da so katoliški stariši po naravnem in čeznaravnem redu odgojitelji svojih otrok in so torej dolžni, pri vzgoji jemati na pomoč šolo, katera jim zagotavlja vzgojo otrok ne le za posvetno, temveč tudi večno življenje: da more za tako vzgojo jamčiti starišem in otrokom le verska šola. Avstrijske ljudske in meščanske šole, v katere morajo pošiljati stariši svoje otroke po § 20. državnega zakona z dne 14. maja 1869 (drž. zak. št. 62) niso verske šole, ker so osnovane na podlagi državnih zakonov z dne 25. maja 1868 (drž. zak. št. 48), z dne 14. maja 1869 (drž. zak. št. 62) in z dne 20. maja 1883 (drž. zak. št. 53) in z ozirom na katol. stariše in otroke ne ustreza § 1. državnega šolskega zakona z dne 14. maja 1869 nalogam ljudske šole.

Zaradi tega pa zahtevamo, ker smo 85 odstotkov prebivalstva v Cislajtani, ker imamo nadalje v odstavku XIV. državnega temeljnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, zagotovljeno popolno svobodo vere in vesti in ker nosimo pošteno vsa bremena, za katoliške otroke katoliških šol in naše zahteve gledé na ljudske in meščanske šole z ozirom na izjavo naših prečastitih gospodov škofov v gospodski zbornici dne 12. marca 1890 formulujemo tako-le:

1. Ne ozirajoč se na vprašanje, je li opravičeno otroke siliti v šolo in gre li vrhovni nadzor šole državi ali cerkvi, priznavamo, ker smo ravno tako zvesti domoljubi kakor katoliki, da ima država braniti koristi, ki jih ima pri šolstvu. Vendar smatramo, imajoč pred očmi, da je neposredno Bog ustanovil cerkev in da mora biti cerkev popolnoma neodvisna v verskih stvareh, pri ljudskih šolah za največji zlo določbe §§ 1., 2., 7. (odstavek 2.) in 9. državnega zakona z dne 28. maja 1868 (drž. zakon št. 48), potem § 4. in pa odstavke 4., 5., 6. in 8. § 5. državnega zakona z dne 14. maja 1869, drž. zak. št. 62., ker je po teh določbah verska delavnost cerkve v šoli postavljena pod najvišje državno nadzorstvo in vodstvo. Zatorej zahtevamo pred vsem tacihi zboljšanj omenjenih zakonov, da se odstrani in izključi vsaka dvomljivost o samostojnosti cerkve v šolah v verskih stvareh in se cerkvi omogoči kak nadzor verske strani vsakega pouka in vzgoje

v ljudskih in meščanskih šolah, da bode mogla skrbeti za verski značaj šole in jo bode mogla izdatno in v vsakem oziru varovati po redno nastavljenih organih, da tako zagotovi katoliškim starišem katoliško vzgojo njih otrok.

2. Ozirajoč se na § 62. šolskega in učnega reda priznana načela, da se ima pouk jednotno vrediti, in ozirajoč se na to, da je pouk le sredstvo k vzgoji, torej mora biti smoter obema jednak, se nikdar ne zadovoljimo z razcepljenjem šolskega pouka po verski in svetni smeri, kakor je uvedeno z državnim zakonom z dne 25. maja 1868, drž. zak. št. 48, v § 2. gledé na učne predmete, § 7. gledé na učne knjige in kakor je izraženo v državnega zakona z dne 14. maja 1869 (drž. zak. št. 62) § 5., drž. zak. z dne 2. maja 1883 (drž. zak. št. 53) § 8. za ljudske šole, temveč mi zahtevamo, da se razširi pouk veronauka s pomočjo svetnih učiteljev, organično soglasje in jednotnost svetnega pouka z veronaukom, berila in učne knjige s katoliško tendenco za katoliške otroke in z razširjenjem verske vsebine, vpliv cerkve na njih vrnavo, da bode vsak pouk v soglasju s katoliškim značajem šole.

3. Ker je kak splošen veronauk, kateri bi bil vsem veroizpovedanjem skupen, samo izmišljena in prazna abstrakcija, je mejverstvo šol, kateri uvaja državni zakon z dne 25. maja 1865 (drž. zak. številka 48) v § 3. za šole sploh in državni zakon z dne 14. maja 1869 (drž. zak. št. 62) v § 2. in v 2. odstavku § 7., potem državni zakon z dne 2. maja 1883 (drž. zak. št. 53) v § 48. za ljudske in meščanske šole in v § 32. za učiteljišča, popolnoma nemogoče in dela šolo — izimši nekaj malega številu ur veronauka — za brezversko. Mi zatorej izjavljamo, da je ločitev katoliške šole od drugovernikov, kjer je to le mogoče, neobhodni pogoj verske šole za katoliške učence in zahtevamo primerno premembo imenovanih zakonov in njih razlage v § 44. šolskega in učnega reda.

4. Ker je vspevanje verske šole, kakor jo mi zahtevamo, v dejanju odvisno od sposobnosti in verskega prepričanja učiteljev, zahtevamo z ozirom na § 48. državnega zakona z dne 2. maja 1883 (drž. zakon št. 53) za katoliške šole samo katoliške učitelje.

5. Z ozirom na §§ 49. in 50. državnega zakona z dne 14. maja 1869 (drž. zak. št. 62) zahtevamo, da se pri nastavljanju učiteljev na katoliških javnih ljudskih in meščanskih šolah organom katoliške cerkve daje tak vpliv, kakor je potreben, da se prepričajo o potrebni sposobnosti prošnjika.

6. Z ozirom na § 32. državnega šolskega zakona z dne 2. maja 1883 (drž. zak. št. 53) naj se učitelje za katoliške šole vzgaja na katoliških zavodih, ki so osnovani po načelih, kakoršne zahtevamo za ljudske in meščanske šole, in da se na katoliških učiteljiških nastavlja učitelji, ki so dobri katoličani, kateri imajo poučevati katoliške pripravnike po knjigah, proti katerim po sodbi škofa ni pomislika.

II. Otroški vrti.

1. Prvi katoliški shod češkega naroda dobro vé, da je treba otroka že v nežni mladosti skrbno

srčno trpinči v svojih tvornicah uboge delavce. Zlata in srebra si je nabral, da ne ve koliko! Ondi vidiš mlado in zalo dekle. Kako jo časté radi nje krasote. Tudi nje družica je v velikej časti. Po noči se shajajo bogatci pri njej in je ne mogó prečastiti.

Take so hčerke časti. Katera je prava? Vsaka trdi: „Prava čast sem jaz!“ A pravo čast je rodila višnja moč, ne brezumna narava, nje nasprotnica! Da se vrne prvotna čast, vir sreče in blaginje, takoj daj zopet pribiti medene plošče z zakoni in takoj daj zopet odpreti svetišča!

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

VI.

Ko me niso več nadlegovali z zaslišavanjem, ko nisem imel ničesar, s čimur bi se bil pečal, potem sem še le prav bridko občutil svojo samoto.

Smel sem sicer imeti sv. pismo in Danteja, prepustil mi je sicer jetnišničar v prosto porabo svojo knjižnico, v kojoj so bili nekateri romani Scudery-jevi, Piazzij-jevi in še slabejši, a moj duh bil je preveč razburjen, kakor da bi se mogel sprijazniti s takim berilom. Vsako jutro sem se navadil na pamet en Dantejev spev, to učenje pa je bilo tako hlapčevsko, da sem pri njem mislil manj na stike, kot na svojo zadevo. Prav taka godila se

mi je, kadar sem bral kaj drugega, izvzemši včasih kak stavek sv. pisma. To božjo knjigo, kojoj sem vedno ljubil, tudi ko so se dvomi motili mojo vero proučeval sem sedaj bolj spoštljivo, ko prej kedaj, vendar sem navzlic svojej dobrej volji prav mnogokrat jo bral v druge reči zamaknjenim duhom, ter je nisem umel. Polagoma jel sem premišljevati bolj temeljito, kar sem bral in všeč mi je bilo vedno bolj in bolj.

Tako berilo ni v meni nikdar budilo prenapetosti, to je one napačno razumljene pobožnosti, ki rodi obupanost ali pa fanatizem. Pač pa me je učilo ljubiti Boga in ljudi, vedno si bolj želeli kraljestva pravice, zaničevati hudobijo, a odpustati hudobnežem. Krščanstvo v meni ni uničilo onega dobrega, kar ga je bila morda rodila filozofija, pač pa je je vtrdilo, pokrepilo z višjimi, močnejšimi razlogi.

Ko sem necega dne bral, da se mora moliti neprenehoma, da prava molitev ni samo zlobodranje mnogih besed, da tako molijo pagani, ampak, da se mora moliti Boga priprosto, bodisi z besedami bodisi z dejanji in to tako, da i prve i zadnja napolnjuje sveta volja, obljubil sem si, resno začeti tako neprenehano molitev, in sicer, da ne bom več privolil niti v eno misel, ki bi ne bila navdihnjena z željo, ravnati v vsem le po zapovedih božjih.

Molitvic, koje sem molil, bilo je vedno le malo ne ravno iz zaničevanja (temveč so po mojem mnenju — za tega manj, za onega bolj — prav dobre za vtrjenje pazljivosti), ampak ker mislim, da sem tako vstvarjen, da nisem zmožen moliti jih mnogo, ne da bi se raztresel in pozabil, da molim.

Resna volja vedno misliti na Boga, me ni nikakor mučila z utrudljivim vednim duševnim naporom in strahom, temveč storila mi je jako dobro. Ker nisem pozabil, da je Bog vedno pri nas, ali temveč, da smo mi v njem, izgubila je samota za me od dne do dne več groze: »Ali nisem v najboljši družbi?« dejal sem si in razveselil sem se, prepeval in zvižgal, vesel in ginjen.

»Kako pa«, mislil sem sam pri sebi, »kako pa, ko bi bil dobil mrzlico in umrl? Vsi moji dragi bi bili, in naj bi se bili še tako jokali in žalovali o mojej smrti, počasi že dobili moč ter se vdali v mojo odsotnost. Mesto groba požrla me je ječa ali smem misliti, da jih Bog ne bo obdal z jednako močjo?«

Iz mojega srca dvigale so se najgorkejšje molitve za vse, včasih v solzah; a v teh solzah bila je nekaka sladkost. Trdno sem veroval, da bo Bog ohranil one in mene. In nisem se motil.

(Dalje sledi.)

navajati in vzgajati, da vzraste v pobožnega, pravega in za svoj poklic sposobnega človeka, in priznava, da je težava, da pri sedanjih družbenih razmerah skoro nemogoče, da bi stariši mogli zadoščati tej nalogi, in zatorej smatra za neobhodno potrebno, da se v mestih in trgih, zlasti ondi, kjer je dosti delavcev, osnujejo zavodi podobni sedanjim otroškim zavetiščem in zabaviščem, ki naj bi se imenovali otroški vrtci.

2. Ker vzgoja mladine v istej meri, kakor je omenjeno v prvem odstavku, koristi vsej človeški družbi, ima družba, in sicer v prvi vrsti v svojih zastopih, kakor deželnih, okrajnih in občinskih zastopih, skrbeti za osnovo tacihi zavodov, kakor že pozivlje ministerska naredba z dne 22. maja 1872, št. 474, gledé otroških vrtov.

Katoliški shod izreka torej željo, da bi d-želni zbori priporočali občinam osnovo tacihi zavodov in v ta namen dovoljevali določene letne dotacije iz deželnihih dohodkov, da bi se dajale podpore revnejšim občinam. Ravno to bi lahko storili okrajni zastopi.

3. Kakor vestni in za blaginjo svojih otrok skrbeti stariši jih v prvi vrsti navajajo k pobožnosti, tako bi morali ravnati tudi ti zavodi.

4. Ker dandanes mnogi češki stariši nekoliko iz nevednosti o pravem pomenu šolskih vrtov in zavetišč in nekoliko prisiljeni pošiljajo svoje otroke v nemške šolske vrte in zavetišča, od katerih otroci nimajo nobenih koristij, naj ima vrtnarica tudi najboljše nazore in naj jim skuša tudi vtisniti najlepša načela, ker jim je zaradi neznanja jezika tako rekoč srce zaprto, in postanejo le trdovratni, ko vidijo, kako se drugi veselé besed vrtnarice, oni pa ne, je potrebno, da bi se vsprejemali otroci v take zavode po maternem jeziku in bi se to zakonito določilo.

Prvi katoliški shod češkega naroda priznava uspešno delovanje naših matice šolskih, v prvi vrsti „Ušredne matice šolske“ v Pragi, katere varujejo snujoč in vzdržujoč srednje in ljudske šole, otroške vrte in zabavišča v krajih, kjer preti germanizacija, narod češki ne le pred raznarodenjem, temveč tudi pred tem, da duševno ne zaostaja.

Nadalje konstatuje katoliški shod z velikim veseljem, da se naši otroški vrtci vodijo v krščanskem duhu, kar že kaže udeležitev duhovščine na mnogih krajih, in želi, da v bodoče to ostane ravno tako.

Zatorej toplo priporoča katoliški shod matice šolske vsemu češkemu narodu, da je bogato podpira.

III. Nadaljevalne šole.

Prvi češki katoliški shod priznava veliko važnost strokovnih šol kot podlago napredka in sredstvo za dosego in povišanje blagostanja produktivnih stanov. Nadalje se izreka za to, da se naj strokovne šole snujejo po potrebah v posamičnih krajih in z ozirom na produkcijske in delavske razmere, prebivalstvo naj se pa opozarja na korist, katero daje pouk in izobraženje v tacihi šolah. Dela naj se pa na to, da se ljudje, ki so dovršili take šole, ne odtujujejo svojemu poklicu.

Ker se mora tudi na strokovnih šolah, na nižjih in srednjih, mladino ne le poučevati, temveč tudi vzgajati, in je pozitivna vzgoja mogoča le na krščanski podlagi, priznava in naglašja katoliški shod potrebo, da se tudi na teh šolah uvede stalen verski nadzor in še če je mogoče, uči temeljito veronauk in se učenci ob nedeljah in praznikih skupno udeležujejo službe božje.

IV. Obrtne in trgovske šole.

Prvi katoliški shod češkega naroda pozivlje c. kr. vlado z ozirom na to, da je obiskovalcem strokovnih nadaljevalnihi šol, potem višjih in nižjih trgovskih in obrtnih šol pri njih starosti in njih prejšnji izobrazbi treba verske vzgoje in se je to do sedaj zanemarjalo, in z ozirom na to, da imajo strokovne šole mnogo ugodnosti od vlade, naj vpelje v lastnem interesu na imenovanihi zavodih veronauk kot obvezen predmet, in duhovskim osebam izroči moraličen nadzor nad temi šolami.

V. Srednje in visoke šole.

1. Prvi katoliški shod češkega naroda zahteva: a) da češki narod dobi dovolj srednjih šol; b) da se za te šole preskrbe pripravi in zdravi prostori.

2) Prvi katoliški shod češkega naroda zahteva: a) da se na srednjih šolah s poukom tudi vzgaja; b) da se zlasti v nižjih razredih uči humanistične predmete le jeden in realistične le jeden učitelj v vsakem razredu.

3. Prvi katoliški shod češkega naroda zahteva: a) da bi srednje šole načelno imele verski značaj; b) da bi v učnihi in drugihi knjigah ne bile ničesar, kar bi poniževalo katoliško cerkev v nje naukih, nje uredbi ali osebah; c) da bi se pri grških in latinskihi klasikih še bolj gledalo, da bi v šolskih izdajah ne bilo spodtakljivih stvari, kakor se sedaj večkrat nahajajo; d) da bi se mej latinskimi avtorji na višji gimnaziji uvrstili tudi odlomki kacega cerkvenega pisatelja; e) da bi se pri maturi na gimnazijah in realkah izpraševalo tudi iz veronauka.

4. Z ozirom na to, da je na Moravskem že bilo vseučilišče in se je še le nedavno odpravilo, z ozirom na to, da je v sedemdesetih letih vlada že sama priznava, da je potrebno vseučilišče za Moravsko in je že mislila je osnovati, z ozirom na to, da na stotine domačinov mora iskati omike zunaj deželnihi mej, zavedujoč se, koliko prava omika opirajoča se na krščanska načela, pripomaga k ublaženju in blagostanju naroda in kako hrepeni češki narod na Moravskem po takem viru prave omike na krščanski podlagi in kako mu je hudo, da se mu dosedaj odteza ta svoboda in priložnost, izobraziti se, naposled z ozirom na žrtve, katere donaša Moravsko od nekdanj k skupnim potrebščinam države, zahteva prvi katoliški shod, da se osnuje, kakor hitro je mogoče, katoliško vseučilišče za Moravsko s katoliškim značajem.

5. Katoliški shod zahteva da se na Moravskem osnuje češka tehnična visoka šola, ali vsaj da se nemška tehnika v Brnu (v soglasju z njenim namenom) preosnuje na podlagi narodne jednakopravnosti.

6. Z ozirom na to, da so avstrijska vseučilišča in praško posebej hčere katoliške cerkve, obžalujemo, da so se odtujila prvotni določbi in namenu v veliko škodo cerkve, države in naroda.

7. Mi zahtevamo, da se na avstrijskih vseučiliščih, zlasti na praškem in dunajskem, kjer se zlasti izobrazjuje mladina z Moravskega, ne nastavljajo moške, ki so sovražni krščanstvu.

8. Katoliški shod se zavezuje, da ne izpusti izpred oči osnove katoliškega vseučilišča na Moravskem in se bo prizadeval z vsemi močmi, da se izpolni srčna želja in nujna potreba češkega naroda.

(Dalje sledi)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Celjska gimnazija. Časopisi se zopet bolj pečajo s celjsko gimnazijo. „Wiener Allg. Zeitung“ je izvedela, da je učno ministerstvo že odločilo, da se osnuje posebna slovenska gimnazija v Celju. „Vaterland“ pravi, da bi bilo najbolje, da se na obstoječi gimnaziji osnujejo slovenske paralelke. Kričanje o rušenju nemške posesti so prazne fraze. Paralelke se lahko odprejo že v jeseni, dočim je za novo gimnazijo potrebno, da državni zbor dovoli potrebni kredit in je potrebno še več družih formalnostij, s čimer se stvar zavleče. „Grazer Volksblatt“ je zato, da se slovenska gimnazija osnuje v kakem drugem mestu na Dolenjem Štajerskem. Gotovega po našem mnenju še ni, družega, da bodo slovenski poslanci v državnem zboru jeseni priganjali vlado, da natančno pove, kedaj se osnujejo slovenske paralelke, oziroma gimnazija v Celju in da jih bode podpiral ves konservativni klub.

Častitka generalu Baratierju. Kakor je znano je mesto Trident častitalo italijanskemu generalu Baratierju, ko je vzel Kasalo. Pri tem jo pa tridentiski mestni zastop se domišljjal, da ima pravico govoriti v imenu vsega italijanskega dela tirolske dežele in je v tem smislu sestavil častitko. Mestni zbor pa sedaj vidi, da jo je jako zavozil. Od vlade je dobil ukor, toda to bi še bil prinesel, ali sedaj prihajajo izjave večjih občin, v katerih odločno protestujejo proti temu, da si jo tridentiski mestni zastop prisvajal pravico govoriti tudi v njihovem imenu. Na južnem Tirolskem nimajo povsod še glavne besede iredentovci in to je vsekako veselo. Gospodje v Tridentu bodo pač drugi pot previdnejši in bodo bolje preudarili, kako daleč segajo njih pravice. General Baratieri pa tudi utegne izvedeti, da niso vsi laški Tirolci tako navdušeni zanj, kakor tridentiski mestni zastop.

Rusija in Bolgarija. „Svet“ ni glasilo ruske vlade, ali vendar včasih poižve mnenja ruskih vladnihi krogov, ker pri njem sodelujejo visoke osebe. Ta list te dni naglašja, da se Rusija drugače ne pogodi z Bolgarijo, kakor po pogojih, katere je navel

„Praviteljstvenij Vjetnik“ dne 17. febr. 1888. leta. Od teh pogojev je pa po našem mnenju večje važnosti le prvi, po katerem se Rusija glede pravic bolgarskega naroda in bolgarskega kneza drži berlinske pogodbe. Po berlinski pogodbi pa bolgarski knez nima nobene pravice do južnega dela Bolgarije. Rusi torej hočejo, da se Bolgarija zopet razdeli in za južni del imenuje generalni guverner. V to pač ne more privoliti noben pravi bolgarski domoljub.

Angleški konservativci tudi spoznavajo, da ne zmagajo pri bodočih volitvah, ako ne vzamejo socijalnega vprašanja v mej program. Zatorej so sklenili, da bodo delali na to, da se delavcem zagotove pokojnina za stara leta, jim preskrbe boljša stanovanja, omeji priseljevanje tujih delavcev, povekša odgovornost delodajalcev pri nezgodah, in se pomnoži število malih kmetij. Ta program precej ugaša zahtevam našega socijalnega življenja in konservativci se zatorej nadejajo, da jih bode velik del delavcev podpiral pri volitvah. Veselo je, da se vse stranke začenjajo zanimati za potrebe nižjega stanu, ker je potem takem vsaj upati, da se kaj stori.

Razgled po slovanskem svetu.

Deželna razstava v Levovu.

(XI. izv. dop.)

V juliju so se zbrali glavni in najštevilnejši shodi. Sošli so se poslanci obrtnikov z dežele, učitelji 9.000, tehniki, slovstveniki, časnikarji, zdravniki, sokoli (4.000), bili so zastopniki najrazličnejših srednjih in ljudskih šol tu. Ljudstvo prihaja v gručah iz vseh okrajev k svojim inteligentnim voditeljem, kateri je podučujejo o posameznih stvareh na razstavi. Nekatere dni pride do 80 tisoč gledalcev na razstavo. Prej je deževje zadrževalo občinstvo, a sedaj imamo v Galiciji spet stalno dobro vreme.

Okolo pol desete ure zvečer izpuste električni vodomet. Glavni tok se dviga do trideset metrov višočine in se leskeče v vseh mavričnih barvah. Okoli njega svetlikajo se še razni manjši prameni, kateri vsi skup tvorijo sliko gotskega stolpa. Kadar je vodomet belo razsvetljen, zdi se ti kakor snežen lednik, potem očara vijoličasta barva tvoje oko, hipoma vidiš, kakor bi se zeleni smaragdi usipali ali žolti jantar ali curki rudeče krvi — potem se pa zlijejo in združijo vse barve v bujni mavrični blesk. Zvedenci trdijo, da je levovski vodomet krasnejši od pariškega ali praškega, ker so pri njem uporabljene najnovejše iznajdbe.

Vse se čudi razstavi slik v pavilonu umetnosti. Urejena je retrospektivno, in sicer so tu slike in kipi od l. 1764. in še od prej, karkoli se je moglo zbrati in dobiti. Razpostavljene so na desno in levo od glavnega vhoda. Ta vhod dovede vas v ogromno prvo sobano, kjer so razstavljene najimenoitnejše umetnine kakor v pregledu. Na desno in levo se je drže drugi prostori. Svetloba se razliva po nji od zgoraj. Slik je silno veliko, velikih in malih, a zelo bi se motil, da so to vse poljske slike. Razven te zbirke na razstavi je še galerija slik „towarzystwa sztuk pięknych“ v mestu, druga v Krakovu, mnogo jih je na Dunaju in Parizu. Tu na razstavi vidimo torej samo jeden del cele poljske umetnosti. A že ta glasno priča, s kako orjaškimi koraki napredujejo Poljaki v slikarstvu. Tu ne moremo segati v posameznosti, ampak omenjati le splošno, ker prevelika je množica umetnikov, ki svedočijo o pravi umetniški nadarjenosti našega naroda. Vsak prijatelj umetnin se tu lahko mnogo ur jako prijetno zabava. Tu so vzgledi iz vsake vrste slikarstva: oljate, akvarelne slike, ali izdelane s svinčnikom, kreda itd. Mnogo je zgodovinskihi in genre slik, a tudi potretov in pokrajin so cele vrste.

Jako skrbno izdelana je grupa v glavni dvorani: Poljske vstaje od smrti. Izpod grobnega kamena, malo privzdignjenega vstaja mati z detetom, mož s križem, mladenič z mlatom in kujigo — znakoma dela in omike. Pač mnoge misli se rode človeku, ko gleda to srečno osnevano in umetno izvršeno delo. Gotovo ste že slišali o Grateru in videli njegove „Polonie“, „Litwanie“ ali druge jekloreze tega nadarjenega umetnika. Tu so zbrana njegova izvirna dela, katera je cesar odlikoval s tem, da jih je kupil. Pač nimam niti prostora niti časa, da bi omenjal dostojno vseh posameznih slik. A verjemite mi, da se da kaj videti o čem pisati!

Pavilon Matejka je sestavljen v obliki mavzoleja in stoji malo v stran od pavilona umetnosti.

Vstop je dovoljen s posebno vstopnico. Tu so zbrana v istini vsa dela tega največjega poljskega umetnika. Silna množica je velikih in malih slik, kolikor jih je bilo doposlanih od raznih strani. Tu je Rejtov, Grünewald, Kościuszko, Ivana d' Arc, Unia — in vse druge najimenitnejše njegove slike. Dobrega zgodovinarja bi bilo treba, da bi znal natanko razložiti pomen vseh teh par sto slik. In to vse je naslikal eden človek! — Kako moč ima domišljija, razum in pridnost benediktinska!

Ks. Lukacziewicz.

Cerkveni letopis.

Birma.

Iz L. Potoka 4. avgusta.

Prošle dni imeli smo tudi Potočani preveliko čast, da smo pozdravili v svoji sredi prevzvišenega knezoškofa.

Proti 6. uri popoldan so dne 1. avg. prevzvišeni prihajajoč iz Gore prestopili mejo naše občine.

Tu pozdravijo Nj. ekselencijo odborniki z županom na čelu. Prišli so namreč prevzvišenemu z vozovi nasproti blizu uro hoda.

Od meje pa vršilo se je skoro nepretrgoma slovesno pozdravljanje s slavaloki in streljanjem in neštivilna množica zbranih vernikov pričati je mogla prevzvišenemu še v prvi vasi, da v naši fari biva narod poštenjak, resnično narod pravno jak in zvest po sporočilu svojih pradedov sv. kat. cerkvi, sinovsko vdan svojemu Višjemu Pastirju.

Sreče se mi je širilo, ko sem zrl, kako raznim načinom je skušalo krščansko priprosto verno ljudstvo pokazati svojo ljubezen do ljubljene škofa.

Cesta vsa čisto pometena, okna z zelenjem priprežena, vitke, visoke smreke s plapolajočimi zastavami in slednjic vse, kar premore dragocenega in častnega kmetiška hiša, kakor prtovi raz okna in raznobojne preproge po skladovnicah drv ob cesti, itd. vse je porabila krščanska ljubezen, da počasti svojega duhovnega prvaka.

Ko pa dojde prevzvišeni na veliko, okrajno cesto v Retjah izrazi Mu napis na prelepem slavaloku misli in občutke, ki jih goji županijski odbor do Nj. ekselencije: „Pozdravljen svitli knez, vladika; Ponos naš si, in naša dika!“

Na „Hribu“ ob okrajni cesti pod farno cerkvijo bili so postavljeni štirje mlaji s primernim slavalokom: Bog blagoslovi Vaš prihod, prevzvišeni knezoškof! Do tu prišla je nasproti šolska mladina z gg. učiteljema, odkar se je po kratkem pozdravu mej molitvijo sv. rožnega venca pomikal mogočni spreved v cerkev.

Omenim naj še velikanske zastave, ki je vihrala v zraku na žici mej dvema hriboma in ravno tako velikega zrakoplova, ki je istotako visel na žici razpeti z zvonika pa do tovarne na nasprotnem vrhu.

Kakor pri prihodu prav tako zrl so prevzvišeni tudi drugi dan pri odhodu v drago znake in mnogobrojne dokaze ljubezni. Vas Travniki bila je vseskozi praznična. Samo v njej bili so štirje slavaloki s primernimi napisi. Tretji dan pa, ko se je vračal prevzvišeni memo naše fare iz Drage na Bloke, zbralo se je bilo vse polno ljudstva od vseh vseh, ki so srčno in ginjeni sprejemali višjepastirski blagoslovi.

Upam, da prihod prevzvišenega knezoškofa a zlasti še govor Nj. Ekselencije, ki ga je imel v prisrčnem in mičnem slogu pred birno v cerkvi se je globoko vtisnil vsem Potočanom v srce. Upam torej, da z nauki bomo branili vsikdar hvaležen spomin in gojili v naših otrocih prisrčno ljubezen do svojega vladike, kakor smo izrazili z lepim napisom pri zadnjem slavaloku: „Ko ločite se z naše srede, ljubav Vas spremlja vdane črede.“

Iz Dobropolja se nam poroča 5. t. m.: Preteklo nedeljo — 29. jul. — zjutraj pripeljali so se semkaj prevzvišeni knezoškof ljubljanski z zjutranjim vlakom delit zakrament sv. birme in vršit kanonično obiskovanje tukajšnjih cerkv. — Na kolodvoru vsprejel jih je g. okrajni glavar pl. Thomaann iz Kočevja, domača duhovščina in vsi občinski zastopi dobrepolske doline s svojimi tremi župani. Pred vasjo čakalo je pri slavaloku prevzvišenega knezoškofa dobrepolsko učiteljstvo s šolsko mladino. Vsa vas je bila kaj primerno okrašena. Po slovesni sv. maši pričelo se je birmanje, in sicer je prejelo zakrament sv. birme 600 otrok. Po cerkvenem opravi bil je obed v župnišču. Prevzvišeni gospod knezoškof obiskali so pop. 7 podružniških cerkv, in pri tej priliki ogledali si tudi tukajšnjo zanimivo podpeško pod-

zemsko jamo. — Ta lepi lepi in veseli dan ostane našej mladini in vernemu ljudstvu gotovo v trajnem spominu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. avgusta.

(Socijalni kurz.) Z Dunaja se nam poroča dne 7. t. m.: Danes ob polu devetih je otvoril vseuč. profesor dr. Fr. Sindler socijalni kurz, v katerega se je dosedaj vpisalo 345 vdeležencev. Zahvalil je najprej kardinala dr. Gruša, ki je prepustil dvorano kat. rok. pomočnikov v to svrhu; spominjal se je hvaležno tudi avstrijskih škofov, ki so v spomladni konferenciji priporočili ta kurz in že precej nanj opozarjali v svojih škofijskih listih. Zatem je nastopil preč. g. dr. A. M. Weiss in pričel svoje predavanje o osnovnih pojmih društvo-slovja. Jasnost, duhovitost in temeljitost odlikujejo vedno tega čudovitega moža; odlikovale so ga tudi pri tem predavanju. Mej udeleženci smo opazili več državnih poslancev (Jaksa, Ebenhoča, Kollerja, Globočnika), dr. Psennerja, grofa Falkenhayna, dr. Švartza, Šorferja i. t. d.

(Duhovniške spremembe). Č. g. Anton Kreinert, župni upravitelj v Spodnjem Logu, je prezentovan za župnijo Polom (Ebenthal). Predstavljen je g. Frančišek Pavlin iz Toplice za družega kapelana v Semiču, na njegovo mesto pride g. semeniški duhovnik, Anton Mlakar.

(Moje ječe.) V sobotnem listu smo začeli pričevati znamenite spomine slavnega laškega grofa Silvija Pellika, na katere posebe opozarjamo svoje bralce. Pisatelj se je rodil l. 1789 v Saluzzo v Piemontu, bil je profesor francoščine v Milanu; l. 1819 je ustanovil z Manzoniem, Sismondijem in drugimi list „Conciliatore“, ki je bil pa že l. 1820 zaradi karbonizma prepovedan. L. 1822 je bil obsojen k smrti, a pomiloščen na 15letno ječo. Pripeljali so ga na strahoviti Špilberk pri Brnu. L. 1830 je bil osvobojen in potem je živel v Turinu do svoje smrti dne 31. jan. 1854. — Njegovo slovstveno delovanje mu je pridobilo slavno ime mej Lah. Sloveče žaloigre: Francesca da Rimini, Laodicea, Gismonda da Mendrisio, Leoniero da Destona, Erodiade, Tommaso Moro ga proslavljajo; najznamenitejše in najbolj znano je pa njegovo delo: Le mie prigioni (izd. l. 1833), ki je prevedeno skoraj v vse evropske jezike. V njem opisuje žalostno zgodbo svojega vjetništva v plemenitem, krščanskega mišljenja polnem duhu, kakor se prepričajo naši bralci. Pri tej priliki javljamo tudi, da preskrbimo ponatis tega v resnici krasnega dela. Ob kratkem prijavimo tudi natančnejši opis bruskega „Špilberka“.

(Častno meščanstvo.) Povodom otvoritve električne razsvetljave v Škofji Loki izvolil je mestni zbor škofjeloški fabrikanta in posestnika g. Alojzija Krennerja za častnega meščana zaradi zaslug, ki si jih je pridobil z vpeljavo električne luči za Škofjo Loko. Odposlanstvo mestnega zastopa (župan Val. Sušnik in mestna odbornika Fr. Kašman in Avg. Sušnik) izjavilo mu je v nedeljo ob 11. uri častno imenovanje.

(Za župnijo Železnike) je imenovan in je bil danes kanonično vmeščen g. Jožef Škofic, ki je že dosedaj oskrboval železniško faro.

(Iz celovške škofije.) V stalni pokoj je stopil čg. J. Dulnig, župnik v Bistrici ob Dravi. — Petindvajsetletnico mašništva obhajajo dne 7. t. m. leta 1869. posvečeni duhovniki celovške škofije.

(S Koroškega.) Znani župnik g. baron Askani Zucko-Cacagna, poznat kot ustanovitelj podružnic nemškega »šulferajna« in oproda nemških nacijonalcev je govoril dne 22. jul. zopet na nekem shodu nemško-nacijonalnega »Volksvereina«, kako treba odločno in krepko gojiti nemško-narodni čut. Pa ni se zadovoljil s teoretično razpravo, marveč tudi zabavljal proti svojim duhovnim bratom, gospodom katoliško-konstitucionalnega društva, katero je ob istem času zborovalo v Št. Salvatorju! Pa še reci kdo, da ni na Koroškem vse mogoče!

(Koroške novice.) Listi poročajo o nenavadno velikih pripravah, ki se vrše za slovesno otvoritev žiljske železnice dne 11. t. m. V Šmohorju bodo priredili velikansko ljudsko veselico, katera bode neki trajala tri dni. — Veliko veselico na korist »Südmarke« bodo napravili dne 2. sept. v Beljaku. — Sedaj vrše se prvotne volitve za dopolnilne volitve v državni zbor. Borba je huda. Zanimivo je, da je pri postavljanju kandidatov za te volitve libe-

ralni »bauernbund« in v obče hvalisani lazi — »liberalizem« popolnoma pogorel! Niti svojih kandidatov nimajo, ker so vsi vsli v nemško-nacijonalni tabor.

(V proslavo rojstnega dne presvetlega cesarja) vršila se bode v nedeljo 19. dan t. m. v Dolenjem Logatcu velika ljudska veselica, s petjem, tombolo in drugimi primernimi razveseljevalnimi točkami. Natančnejši vsopred sledi.

(Nazaj v Ameriko.) V ponedeljek v noči odpeljala sta se častita gospoda župnika J. Stariha in A. Ogulin proti Dunaju vračajoča se v novo svojo domovino v Ameriko. Čez Pariz prideta v Havre, kjer se bota 11. t. m. vkrcala. V stari svoji domovini sta si zdravje popolnoma utrdila, in želeč, da bi se jima stalno tudi ohranilo, vošimo prav srčno: srečno pot.

(Iz Würishofna) se nam poroča, da so tam gostje zbrani od vsega sveta. Dne 4. t. m. prišel je bolnik z Irskega, a ni našel nikjer prenočišča, ker so vse hiše prenapolnjene ptujcev. Pri vsakdanjih predavanjih shaja se do tisoč poslušalcev. Med njimi vidi v prvi vrsti kardinala Schönborna iz Prage, škofa Csaska iz Budimpešte, nadškofa Milinoviča iz črnogorskega Antivarija in rekel bi, brezštevilna drugih odličnjakov svetovnih in duhovnih. Dne 1. marcija 1891 je začel »Kneipp-Verein« izdajati vstopnice k prelazu Kneipp-u. Do 4. avgusta letos izdal jih je že nad 41.450 po 2 marki ali 1 gl. 20 kr. Polovico tega dobi občina, polovico pa strežaji in dobrodelnice naprave. Kneippovim ustanovam je obstanek zagotovljen, odkar so tje poklicali č. usmiljene brate, ki so odločeni, da bodo nadaljevali Kneippovo zdravljenje. Izmed Slovencev je tukaj vseučilišni profesor dr. Stanonik.

(Šolske vesti.) Gdēna Franja Šusteršičeva, učiteljica v Žireh, pride na II. učit. mesto v Spodnjo Idrijo; g. K. Gabrovšek, učitelj v Žabnici kot tak v Žir.

(Ceciljansko društvo.) Kakor je znano, so se škofije po Nemškem zjediniile z našimi in švicarskimi v vseobčno Ceciljansko društvo, ki ima svoj sedež v Rezzu ob Donavi. Letos slavi to društvo svojo XIV. obletnico 8. in 9. avgusta v Rezzu. Tamošnji pevski zbor naložil si je v proslavljanje svoje največjih mojstrov Palestrine in Orlanda najlepše njune skladbe popevati pri tej slovesnosti. Prva skupna vaja, katero je slišal naš poročevalec dne 6. t. m. se je vrlo dobro obnesla. Vdeležba utegne biti ogromna. Iz Sarajeva bil je navzoč preč. g. kan. dr. Jagatič, ki roma v Lourdes. Nad 1.100 udeležencev je napovedalo svoj dohod, koliko jih utegne še tako priti.

(Iz Dobropolj): Razširjanje naše šole bo ravno kar končano. Četrtega učitelja dobimo še to jesen, s čemur bode pri tolikem številu otrok znatno dopomagano. — Zadnji dež nam je mnogo že preteče suše odvrnil. Jesenski pridelki kažejo lepo, žita letos seveda ne bomo imeli in večinoma kupovati nam bo za kruh potrebno moko. — Naš pokopališčni zid in kapelanska vrtna ograja sta se primerno prenovila in s tem je občinski zastop rešil svojo nalogo. Hvala mu!

(Z Dobrove) se nam piše: Šest možnarjev je kupila dobrovska fara ob priliki zadnje nove maše. Pa kaki so bili? Pri prvem poskusu jih je počilo vseh šest. Sreča velika, da se bili dobrovski fantje tako pametni, da so možnarje poskušali z užigalnimi žicami; naj bi bili kje to storili nespametneži brez poskušnje, kolika bi bila nesreča! Kupili so se možnarji pri Mühleisenu v Ljubljani. Dolžnost je pač, da dotični trgovec poskrbi, da se ne bode taka roba prodajala za dobro.

(Od vrbskega jezera.) Poroča se nam: Nek konsorcij je kupil grada Nagorici (Loreto) in v Hodišah, ki sta bila doslej dela Rosenbergovega fideikomisa. Omenil sem že enkrat, da hočejo napraviti ob južnem bregu našega jezera velikanska letovišča in jih med sabo združiti v pravo mesto. Te dni mudili so se trije gospodje tu, ki so pred veljavno gospodo in zastopniki raznih oblastev razkladali svoj načrt. Potrebni »drobiž« za te naprave hočejo dobiti izven dežele in države.

(Spomin bitke pri Jajcu) v Bosni 7. avgusta 1878. praznoval je včeraj 17. polk v Celovcu kaj svečano. Slovesne sv. maše, ki se je vršila ob 8. uri v mestnej župni cerkvi sv. Egidija, udeležili so se vsi častniki kakor tudi moštvo v paradni opravi.

(Sadjereja.) Ker se sadje več ne izvažja iz Kranjske v Nemčijo, morajo sadjerejci na drug način okoristiti se s sadjem. V ta namen je kranjska

kmetijska družba mnogo storila, da bi ljudje sadje sušili. Kmetijski podružnici v Horjulu in Begunjah bodeta napravili zadržni sušilnici ter sta od dež. odbora in kranjske hranilnice dobili izdatno pomoč.

(Vojaška ustanova.) Baron Nataniel Rotšild je svoje veliko posestvo blizu Reichenau-a na Nižje-avstrijskem podaril v namen, da se s stanovanjem in hrano preskrbe iznemogli vpokojeni nižji častniki. Dalje je daroval 800.000 kron, iz katerih obrestij naj se oskrbuje oprava in razsvetljava poslopja. Posestvo in znesek 800.000 kron preide še le 6 mesecev po smrti darovatelja v roke in v oskrbovanje vojnega ministerstva. — Drugo ustanovo v znesku 500.000 kron daroval je omenjeni baron Rotšild z namenom, da že prčenši s 1. septembrom 1894 dobiva toliko število potrebnih častnikov po 600 kron na leto, kolikor bodo znašale obresti. Obe ustanovi je cesar potrdil.

(Ljubljanski topničarski polk št. 7.) vrne se jutri, 9. t. m. ob polu desetih iz Krškega, kjer je bil do sedaj pri strelnih vajah.

(Sprememba naslova pri poštne uradu v Dobropoljah.) Poštno vodstvo naznanja: C. kr. poštni urad Videm pri Velikih Laščah imenoval bode se od sedaj: Videm pri Dobropoljah.

(Razpisana služba.) Na porodniškem oddelku deželne bolnišnice v Ljubljani je izpraznjeno mesto sekundarija z letnimi dohodki 600 gld. in prostim stanovanjem. Dotične prošnje so vložiti do 24. avgusta t. l. pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

(Krščanski arheološki shod v Spljetu) vrši se, kakor smo že omenili, 20. t. m., in sicer v Zvonimirovem gradu. Do sedaj se je prijavilo odboru do 150 izmed znamenitih evropskih učenjakov. Med drugimi se shoda udeležijo z Dunaja profesor Jagić, iz Rusije učenjaki: Kondakov, Sirkov, Smindrov, iz Krakova Majtielski, iz Sredca Dobrusky, jugoslovansko akademijo bo zastopal Simon Ljubić. Za to priliko izide v Zadru knjiga: „Spljet in okolica“, katero sta sestavila Bulić in dr. Jelić, prireditelja shoda, in ki bo obsegala zgodovino Spljeta.

(Oblastveni ukrepi proti koleri.) Kakor prejšnja leta pri enakem povodu, odredil je tudi letos mestni magistrat zaradi preteče kolere strogo komisijonalno pregledovanje posameznih bivaljš, stranišč, zlasti gramoznih jam na dvoriščih in drugih naprav, ter zaukazal da se vsi najdeni nedostaki takoj odpravijo, ter zapretil s kaznijo, kdor izmed gospodarjev bi se danim ukrepom ne pokoril. — Dolžnost hišnih gospodarjev je torej, vse v zdravstvenem oziru potrebno izvršiti, osobito pa kar zadeva snaženje in prezračevanje dvorišč, stanovanja i. t. d. po danih odredbah se ravnati.

Društva.

(Predavanja v slov. kat. delavskem društvu.) Kakor smo že omenjali, naprosil je odbor delavskega društva razne gospode, naj bi društvenikom v pouk in izobrazbo prevzeli kaka predavanja iz raznovrstnih strok človeškega znanja. Včeraj je to predavanje pričel kanonik I. Sušnik, ki se je namenil vsaki teden jeden večer delavcem poljudno pojasnovati razna poglavja iz fizike. V prvem govoru podal je govornik poslušalcem nekaj uvod ter splošno pojasnoval fizikalne lastnosti teles: Kaj so telesa, spremembe, prikazni, vzroki, nasledki, spoznavanje teh sil, njih koristi pri kmetijstvu, obrtniji; lastnosti teles, da so trdna, kapljiva, neprodorna, deljiva, ljuknčava, razpenljiva itd. Vse to je govornik pojasnoval z vzgledi iz vsakdanjega življenja. Že tasuhoparen posnetek kaže, kako da bodo predavanja kanonika Sušnika zanimiva, in brez dvojbe bode imel govornik vsikdar tako polno poslušalcev, kakor se jih je zbralo včerajšnji večer. — Kot podporni udje delavskemu društvu so nadalje pristopili: Prof. in vodja dr. Jos. Lesar (vstanovitelj), kanonik doktor Seb. Elbert, dež. odbornik odvetnik dr. Fr. Papež, posestnika Iv. in Fr. Peterca, profesor dr. J. Janežič, kapelan Valentin Eržen, pasar Ivan Kregar.

Narodno gospodarstvo.

Bohinjski pašniki.

Pri nas na Bohinjski Bistrici je občinski pašnik še nerazdeljen. Vsa vaška čreda se pase po celem pašniku, kjer je od časa do časa ravno umestno. Jako slabo bi bilo pa zlasti z ozirom na vse razmere, ko bi se pašniki razdelili. Ko bi se to zgodilo, izpremenili bi se gotovo lepsi deli pašnika v njive. S tem bi se že koj lep del pašnika izgubil. Nekaj gospodarjev bi imelo svoje pastirje, ki bi pasli po njih parcelah. Če se te parcele od-

stejemo, ostane nam še manj skupnega pašnika. Recimo zdaj, da bi ostali gospodarji res bili tako složni in pasli skupno po ostalem svetu, imeli bi vendar veliko manj pašnika na izbiro, živina bi bila skoraj vedno le na tistem mestu, popašena trava bi skoro porasti ne mogla na novo. Prav lepe paše bi pa že več ne imela, zakaj kar bi bilo boljšega sveta, ta bi se gotovo ogradi in razoral.

Verjetno je pa, da bi se še nekaj gospodarjev ne hotelo združiti in skupaj pasti.

Posledica vsega tega bi bila ta: Na vsak način bi imelo mnogo gospodarjev živino celo leto v hlevu, v najhujšem slučaju bi bila pa večina živine celo leto zaprta. Za vso to živino bi bile planine zastonj. Če bi živina celo leto stala, ne mogli bi je več spustiti v take skale. Namesto, da bi se torej prerediti dva meseca v planini, morali bi jo krmiti doma. Razdelitev občinskega pašnika bi imela pač morebiti ta ali ono korist manjše pomembe, ali živinoreji cele vasi bi gotovo škodovala. Živinoreja je pa ravno to, kar Bohinjca živi.

Kljub vsemu temu je pa vendar kranjska obrtniška družba skušala doseči to, da bi si Bistričani razdelili svoj občinski pašnik. Odkar ji je tovarna pogorela, nima več obrtniške družbe tu svoje živine, pašnika ne rabi, davka pa plačuje, ker je tudi solastnica pri pašniku. Zanj bi bilo torej pač res najbolje, da bi se pašnik razdelil, in bi družba dobila svoj lep kos, ki bi ga lahko dala v najem. Tako bi res lahko na leto prejela teh 35 gld., ki jih sedaj izda. Toda, ali je treba da bi jih za jednega šlo toliko po kostanj v ogenj. Saj bi se družba na drug način lahko izmotala iz te „neprilike“, ne pa, da se je zgodilo to, da je spomladi poslala družba moža po vasi, ki je nabiral podpise onih, ki so bili za razdelitev. Vspeha seveda ni bilo, čeprav je rabila družba pri tem jako praktično sredstvo.

Želeti je tudi, da bi se vendar prej ko prej uredili pašniški zakoni. Ravno letos pri nas vse toži o zaprtih delih pašnikov. Na „Strmne“ so včasih gnali krav, kolikor so hoteli. Od lanega je pa določeno število krav in določen čas, kedaj da smejo pasti na „Strmna“, in vse to je določeno tako, da bi kmalu ne bilo vredno več gori goniti.

V planini, ki se imenuje „Zadnji Ogel“, so imeli do zadnjega časa prav pri staneh (kočah) zarasten prostor, kamor so lahko gnali živino ob slabem vremenu, da je bila vsaj nekoliko v zatišju, imeli so torej takozvano „branco“, letos je pa prav to zaprto. Upati je, da visoka deželna vlada z vrejenjem pašnih pravic vsaj nekoliko naše razmere izboljša.

Telegrami.

Kolera.

Levov, 8. avgusta. V Galiciji jih je 67 na novo zbolelo za kolero, 36 umrlo in 13 ozdravelo, v Bukovini so trije zboleli, jeden umrl.

Peterburg, 8. avgusta. Od 23. julija do 4. dne t. m. jih je tukaj 313 zbolelo za kolero in 240 umrlo. V Varšavi jih je od 22. do 28. dne julija 159 zbolelo in 83 umrlo za kolero, v varšavski guberniji pa 394 zbolelo in 212 umrlo.

Levov, 8. avgusta. Včeraj so semkaj prišli ogerski ministerski predsednik s sinom, ter ministra Lukacs (in Josipovič). Bili so navdušeno vsprejeti. Tudi poljski listi jih prijazno pozdravljajo.

Vratislava, 8. avgusta. Pri izgredih v nedeljo v Bielšovici so žandarji s streljanjem ubili jedno žensko, šest moških in jedno žensko so pa težko ranili.

Kodanj, 8. avgusta. Kralj je že vsprejel ostavko Estrupovega ministerstva in je dosedanji minister vnanjih stvari Reedtz-Thott imenovan ministerskim predsednikom.

Monakovo, 8. avgusta. Deželnega sodišča svetnik Gruber se je ponesrečil na Hochgöllu pri Berchtesgadnu in je takoj umrl.

Monakovo, 8. avgusta. Minister notranjih stvari je odločil, da se ne more dovoliti sežiganje mrličev, dokler se ne premeni dotični zakon.

Belgrad, 8. avgusta. Ristič se v kratkem zopet spravi s kraljevo rodbino. Glavnejše težave so že odstranjene.

Berlin, 8. avgusta. Profesor Brugš-paša je težko zbolel.

Pariz, 8. avgusta. V Marseillu zaprli so Italijana Panettija. Pri njem so našli več dinamitnih patron. Hotel je potovati v Italijo in ondu izvršiti kak atentat.

Pariz, 8. avgusta. Kakor poroča „Petit Parisien“ dobil je lorientski pomorski prefekt poročilo o zaroti, ki namerava razstreliti prefekturno poslopje.

Pariz, 8. avgusta. V anarhistični pravdi je bil danes zaslišan Fençon. Ta zatoženec, ki je bil uradnik v vojnem ministerstvu, odločno oporeka, da bi bil on pisal za anarhistične liste. Občeval je pač z nekaterimi anarhisti, pa le iz radovednosti.

Pariz, 8. avgusta. Umrl je slikar Avgust Nikolaj Cain.

Peterburg, 8. avgusta. Veliki knez Aleksander Mihajlovič in velika kneginja Ksenija odpotovala sta včeraj po ženitvanjskih slavnostih na grad Ropčo.

Livorno, 8. avgusta. Luechesi je priznal, da je umoril Bandija. Povedal je nekatere podrobnosti in več imen, kar je pravdo čudno zasukalo.

Genf, 8. avgusta. Znanega slikarja Alfreda Dumonta našli so včeraj v postelji mrtvega. Zadel ga je mrtvoud.

Novi York, 8. avgusta. Po dosedanjih poročilih o državnih volitvah bode demokrat voljen za guvernerja in tudi v postavodajnem zastopu bodo imeli demokratje večino.

Umrli so:

5. avgusta. Angela Prime, delavčeva hči, 4 mesece, Poljanski trg 5, marasmus. — Janez Porenta, krojačev sin, 1½ meseca, Florjanske ulice 23, želodčni in črevesni katar. — Marjeta Kuret, gostija, 48 let, Kravja dolina 11, apoplexia cerebri.

7. avgusta. Janez Zitterer, posestnik, 74 let, Krakovski nasip 10, kap.

Tujci.

5. avgusta.

Pri **Stonu**: Czibulka, Schilizzi, baron Maasburg, Vidie, Mitis, Krall, Thaller iz Trsta. — Rittweger, Grader z Dunaja. — Legat, Eppich, Schuh iz Lipice. — Hladnik iz Črnega Vrha. — Schmidinger iz Kamnika. — Hofmann iz Novega Mesta.

Pri **Maliču**: Grosser Herling, Haider, dr. Topolanski z Dunaja. — Struppi, Jaklič, Vattovatz, Dolenc in Kuniber iz Trsta. — Hrusa iz Prage. — Percevič iz Gradca. — Engel iz Budimpešte. — Goriup, Krauss z Reke. — Köstner iz Kočevja. — Baranovič iz Benkovca. — Staub iz Norimberka. — Künnel iz Monakovega. — Hondl iz Zagreba. — Bergmann iz Litije. — Schegula iz Novega Mesta. — Stojanovič iz Beograda.

Pri **bavarskem dvoru**: Ogrin z Vrhne. — Kalan iz Borovca. — Ivanc, Šega iz Vel. Lašič. — Pleško iz Poddrage. — Lončar iz Kočevja. — Weidenthaler s Koroškega. — Erenberger iz Maribora. — Mihelič iz Zagreba.

Pri **Juznem kolodvoru**: Poljšak, Lavrenčič, Raktelj iz Vipave. — Majer iz Trsta. — Bauerheim iz Hrastnika. — Praprotnik iz Lokev. — Stanzl iz Knittelfeld-a. — Stine iz Kočevja.

Pri **avstrijskem caru**: Herzog iz Podmoklijev. — Burger iz Kostanjevice. — Hoisel iz Celja. — Rigatti iz Trsta. — Bubanovič iz Zagreba. — dr. R. Pipuš iz Celja. — Lorenc Perko iz Žirov.

Tržne cene v Ljubljani

dné 8. avgusta.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	6 30	Speh povojen, kgr. . .	64
Rež, „ „	4 50	Surovo maslo, „ . . .	72
Ječmen, „ „	4 50	Jajce, jedno „	2 5
Oves, „ „	6 50	Mleko, liter „	10
Ajda, „ „	6	Goveje meso, kgr. . .	64
Proso, „ „	5	Telečje „ „	58
Koruza, „ „	5 80	Svinjsko „ „	60
Krompir, „ „	2 14	Koštrunovo „ „ . . .	36
Leča, hktl. „ „	12	Piščanec „ „	40
Grah, „ „	12	Golob „ „	16
Fižol, „ „	8	Seno, 100 kgr. „ . . .	1 70
Maslo, kgr. „ „	92	Slama, 100 „ „ . . .	1 42
Mast, „ „	68	Drva trda, 4 kub. m. .	6 30
Speh svež, „ „	58	„ mehka, 4 „ „ . . .	4 80

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	razkomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	737 4	14 1	brezv.	megla	
7 3. u. pop.	734 8	28 1	sl. zapad	jasno	0 00
9. u. sveč.	734 0	19 3			

Srednja temperatura 20 5°, za 0 7° nad normalom.

Izvod iz voznega reda

avstr. drž. železnice

veljavnega od 1. junija 1894.

Tukaj omenjeni prihajalni in odhajalni časi naznanjeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Karlove vare, Francove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 7 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Rudolfovo.
- Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
- Ob 11. uri 41 min. dopoldne mešani vlak v Kočevje in v Rudolfovo.
- Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnic, Curih, Genova, Pariz, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Rudolfovo.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipske, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža.
- Ob 8. uri 6 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Rudolfova.
- Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipske, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregnice, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla, Trbiža.
- Ob 12. uri 46 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega mesta.
- Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.
- Ob 8. uri 34 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Rudolfova.
- Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak z Dunaja preko Amstettene in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
- Ob 2. " 05 " popoldne " "
- Ob 6. " 50 " zvečer " "
- Ob 10. " 10 " zvečer " " (ta vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.
- Ob 11. " 15 " dopoldne " "
- Ob 6. " 20 " zvečer " "
- Ob 9. " 55 " zvečer " " (ta vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Leopold Tratnik

prej M. Schreiner,

pasar in zlatar,

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27,

priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in slav. občinstvu svojo

najstarejšo in najboljše urejeno delavnico za izdelovanje različne

cerkvene posode in orodja.

Vsakatero naročilo izvrši kar možno hitro natančno po cerkvenih pravilih in lepih vzorcih v raznih slogih. — Na željo prečast. in spošt. naročnikov pošlje načrte ali že izgotovljene predmete rad vsakomur na ogled.

Staro blago popravi, prenovi, pozlati, posrebrni in poniklja po najnižji ceni. 311 26—11

Tovarniško zalogo
šivalnih strojev
in
pristrojev

508 50—43 za vozarenje

IVAN JAK

v Ljubljani, Dunajska cesta 13.

Centki zastoj in franko.

Usojam si prečast. duhovščini in p. n. občinstvu naznanjati, da sem prevzel in popolnoma preuredil poprej Regalljevo

mizarsko delavnico
v Ljubljani na sv. Petra cesti št. 21.

V delo sprejemam vsa v mizarsko stroko spadajoča dela, pohištveno robo, stavbena dela, cerkvena dela i. dr.

Priporočevaje se za obila naročila zagotavljam točno postrežbo in solidno pa ceno delo ter beležim z odličnim spoštovanjem

413 3—1 Frane Burger.

Najsigurnejše in najboljše

nalaganje glavnice

je v

4% zastavnih pismih gališkega zemljiško-kreditnega društva.

Isti osiguravajo

več nego 4odstotno obrestovanje

ter so

pupilarno varna,
davka in fatiranja prosta,
sposobna za kavcije,

osebno za vlaganje častniških ženitvenih kavcij; razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 gld. zastavnih pisem osigurana z gld. 253-33 hipotekarne vrednosti.

Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri

J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod
v Ljubljani. 295 20

Po znižani ceni!

Drobtinice

Uredil dr. Fr. Lampe. — Izdala katol. družba za Kranjsko.

Letniki XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI po 60 kr., letnik XVII 80 kr., po pošti 10 kr. več.

Zanimiva vsebina z nekaterimi slikami. — Primerna knjiga za slovenske družine.

Dobivajo se v „Katoliški družbi za Kranjsko“ v Ljubljani, Stari trg št. 13.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy
lekar zraven rotovža v Ljubljani
priporoča:

Kurjeočesno tinkturo.

Bolečine pomirljivo sredstvo pri kurjih očesih in pri trdi koži na nogi. Ima to prednost, da se s to tinkturo kar s ščetko pomaže bolni del na nogi. — Stekleničica z rabilnim navodom in ščetko velja 40 kr., tucat 3 gld. 50 kr.

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijacejske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucati 4 gld. 80 kr.

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanju, in skaženi želodec. — Skatulja 21 kr., 1 zavojček s 6 skatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobijo v 292 13

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

Kovert s firmo

Katoliška Tiskarna

priporoča po nizke ceni.

POVESTI

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Dobé se še II., III., IV. in V. zvezek.

Dunajska borza.

Dné 8. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	98 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	98 " 55 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 40 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97 " 75 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 75 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	95 " 85 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1010 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	364 " 60 "
London vista	124 " 65 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61 " 05 "
20 mark	12 " 22 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 90 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 65 "
C. kr. cekini	5 " 89 "

Dné 7. avgusta.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	149 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 " 25 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 " 75 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 " 45 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	143 " 25 "
Dunavske vravnave srečke 5%	127 " 25 "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " 40 "
Posojilo goriškega mesta	— " — "
4% kranjsko deželno posojilo	67 " 40 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "
Priporitetne obveznice državne železnice	223 " — "
" " južne železnice 3%	155 " 25 "
" " južne železnice 5%	128 " 50 "
" " dolenskih železnice 4%	98 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 80 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	68 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	70 " 75 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 " — "
Ljubljanske srečke	24 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	164 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v. 3202	50 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	485 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109 " 50 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	73 " — "
Montanska družba avstr. plan.	82 " 30 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	174 " — "
Papirnih rubljev 100	133 " 50 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri preoblikovanju, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

MERCUR
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosege kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.